

Jaarverslag Stichting Stipulae 2025

Inleiding

In 2025 zijn we een andere koers gaan varen met betrekking tot het YEP project: in plaats van een nieuwe groep jonge ondernemers te trainen, hebben we een evaluatie van het project uitgevoerd en op basis daarvan besloten een selecte groep ex-deelnemers een nieuwe lening te geven. Daarnaast is het tweede jaar in uitvoering van het 3-jarige programma voor de Maasai gemeenschap in de buurt van Same in Tanzania. In dit jaarverslag gaan we kort in op de ontwikkelingen in beide projecten.

Youth Empowerment and Entrepreneurship Program (YEP) Same: nieuwe kansen voor gemotiveerde ondernemers

Het “*Youth Empowerment and Entrepreneurship Program*” in Same District wil een bijdrage leveren aan de bestrijding van de jeugdwerkloosheid en jongeren de vaardigheden en middelen geven om hun eigen (kleine) bedrijf verder uit te bouwen.

In oktober 2024 hadden we als bestuur besloten om een nieuwe koers te varen met betrekking tot het YEP project, mede vanuit de noodzaak om onze inzet bij het YEP programma af te bouwen. In de afgelopen jaren hebben 88 jonge ondernemers een training via het YEP programma kunnen volgen, die een behoorlijk deel van jonge ondernemers in het stadje Same vertegenwoordigen. In plaats van weer dezelfde training aan een nieuwe groep aan te bieden, heeft onze projectleider Norbert Mchomvu geëvalueerd hoe het met de ex-deelnemers gegaan is en onderzocht wat hun behoeften zijn. Het idee was om het effect van het YEP programma te consolideren door de ex-deelnemers extra scholing aan te bieden op terreinen waar behoefte aan is en extra ondersteunen middels krediet en coaching.

Resultaat van de evaluatie

Er zijn in totaal 50 vragenlijsten verspreid onder deelnemers aan de voorgaande YEP-trainingen. De respons was dat 33 deelnemers (18 mannen en 15 vrouwen) de formulieren konden invullen en terugbrengen naar Mater Dei Africa of deze tijdens een follow-up overhandigen.

De volgende vragen vormden de basis voor de evaluatievragenlijst:

- In welke bedrijven zijn de jongeren actief?
- Hoeveel van de jonge ondernemers zijn nog steeds actief in de drie wijken van Same Town?
- Hoe gaat het met hun bedrijven?
- Welke onderdelen van de ondernemerschapstraining vonden de jongeren het meest effectief?

- Wat was het effect van de leningen die na de training aan de jongeren zijn verstrekt?
- Wat zijn de huidige behoeften van de jongeren?
- Hoe zien deze jongeren hun toekomst?

Soort bedrijf waarin de jongeren actief zijn

S/No.	Soort bedrijf	Aantal reacties	Percentage van totaal aantal reacties
1	Verkoop van granen, peulvruchten, etc.	8	24%
2	Verkoop van telefoonaccessoires, elektronische apparaten en muziekinstrumenten	5	15%
3	Detailhandel in diverse huishoudelijke artikelen	4	12%
4	Motorfiets taxi business	3	9%
5	Verkoop van motor onderdelen	2	6%
6	Voedsel verkoop	2	6%
7	Verkoop van nieuwe en tweedehands kleding	2	6%
8	Veeteelt (koeien en pluimvee)	2	6%
9	Kleermakerij	1	3%
10	Mobiele geldhandel	1	3%
11	Verkoop van groenten	1	3%
12	Ontwerptekeningen voor huizen maken	1	3%
	TOTAAL	33	100

Van de 88 jongeren die in het verleden een training hebben gevolgd middels het YEP programma zijn er nog 50 actief in Same en omstreken. De overigen zijn naar een andere stad verhuisd of waren niet meer te traceren door onze lokale staf.

Als meest nuttige onderdelen/onderwerpen van de YEP-training voor jonge ondernemers werden de volgende 5 onderwerpen genoemd:

1. Administratie/boekhouding
2. Marketing/promotie
3. Klantenservice
4. Bedrijfsplanning ??
5. Creativiteit

In totaal 29 van de 33 respondenten hadden een lening ontvangen in de afgelopen jaren. De belangrijkste reden waarom ze een lening hadden aangevraagd was om hun bedrijf een boost te geven. Vooral door investeringen in de voorraad. De meerderheid vond dat de coaching na het verstrekken van een lening zeer nuttig was en dat het meer frequent zou mogen plaatsvinden. Coaching was stimulerend en hielp de ondernemers om uitdagingen en valkuilen van hun bedrijfsvoering te ontdekken. De belangrijkste hindernissen, die door de ondernemers genoemd

werden, zijn: onvoldoende kapitaal, inflatie en schommelende inkooprijzen, moeilijkheden bij de aanschaf van bepaalde goederen, de toenemende concurrentie en tot slot het feit dat sommige klanten op krediet kopen en uiteindelijk niet kunnen betalen.

Uit de evaluatie bleek dat 74% van de respondenten graag een nieuwe lening zou willen ontvangen. Het doel van deze nieuwe leningen was vooral om hun kapitaal te vergroten, zodat ze de hoeveelheid verkochte voorraad konden verhogen.

Nieuwe leningen

Op basis van deze evaluatie heeft het bestuur in overleg met projecteider Norbert Mchomvu besloten om een beperkte groep jonge ondernemers een nieuwe lening te geven, zodat ze hun bedrijf verder kunnen uitbouwen. Norbert heeft samen met onze lokale coach Elitumaini Rindano een selectie gemaakt van geschikte kandidaten en op 29 augustus 2025 hebben elf jonge ondernemers een lening ontvangen uit het revolving fund van het YEP project. De leningen bedragen ongeveer 350 Euro per persoon en moeten binnen een jaar terugbetaald worden. Deze elf jongeren zullen het komende jaar intensief begeleid en gecoacht worden door Elitumaini.

De officiële ceremonie van het uitreiken van de leningen. De deelnemers moeten een oudere meenemen die garant staat voor de lening en een leenovereenkomst tekenen.

Waar gebruiken de jonge ondernemers hun lening zoal voor?

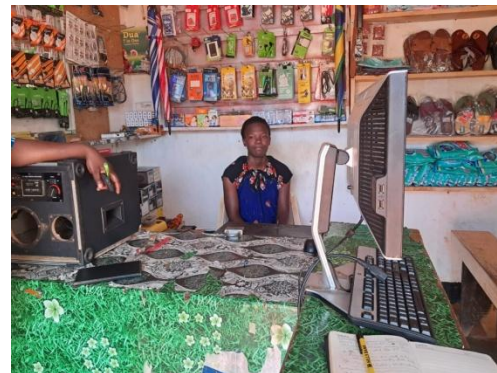
We ontvangen regelmatig een update van Elitumaini Rindano en publiceren de resultaten op onze website. Hieronder een portret van drie van de jonge ondernemers die in 2025 een lening ontvingen.

Shamim runt een kantoorboekhandel en kocht van haar lening een Epson kleurenprinter ter waarde van Tshs. 1.600.000. Haar winkel is goed gevuld met kantoorartikelen en ze heeft één medewerker in dienst. Haar vaste klanten zijn leraren, medewerkers van de afdeling gemeenschapsontwikkeling en mensen in dienst van de lokale overheid. Haar uitdaging is dat de winkel te klein wordt en ze niet voldoende kapitaal heeft om een grotere ruimte te huren of haar assortiment uit te breiden.

Hassan verkoopt diverse soorten granen en peulvruchten, zoals maïs, rijst, diverse soorten bonen, houtskool, tomaten, gedroogde vis, citroenen, enz. Hij heeft zijn lening gebruikt om meer van deze artikelen te kopen. Zijn bedrijf loopt goed: hij kan de huur zonder problemen betalen en heeft één persoon in dienst kunnen nemen. Zijn uitdagingen zijn dat hij weinig kapitaal heeft, waardoor hij geen goederen in bulk kan kopen. Bovendien is de plek waar hij zijn goederen verkoopt, een gehuurde ruimte die niet groot genoeg is voor zijn bedrijf. Hij is begonnen met de verkoop van maïszemelen en zijn toekomstplan is om een maïsfreesmachine te kopen.

Het bedrijf van **Catherine** draait om het opnemen en verkopen van muziek op cd's en flashdisks. Ze verkoopt ook telefoonaccessoires. Ze heeft haar lening gebruikt om een filiaal van haar winkel te openen in een nabijgelegen dorp aan de rand van Same en heeft meer goederen gekocht. Haar bedrijf loopt goed, maar er is veel concurrentie, omdat veel jongeren geïnteresseerd zijn in dit soort bedrijven.

Voor het komende jaar staat het waarborgen van het revolving fund voor leningen op de agenda en het onderzoeken of het opzetten van een YEP business club tot de mogelijkheden behoort. De bijdrage van Stipulae aan het YEP project zal stoppen.

Maasai project is tweede jaar ingegaan

Achtergrond

Al enkele jaren is Stipulae nauw betrokken bij een innovatief project waarbij enkele Maasai families hun eeuwenoude semi-nomadische leefwijze met grote rondtrekkende kuddes vee inruilen voor een meer duurzaam sociaaleconomisch bestaan. Het was de wens van Mama Anna - leidster van een boma (leefgemeenschap van een Maasai familie) - dat de gezinnen betere leefomstandigheden kregen en dat de jongens die met de kuddes meetrokken voortaan naar school zouden kunnen en daardoor meer kans zouden hebben op meer bestaanszekerheid in de toekomst. Ook zou men door de aanplant van gewassen en bomen willen bijdragen aan een meer duurzaam omgevingsbeheer.

Het idee was onder meer om een deel van de huidige kudde in te leveren voor de aanschaf van enkele fokstieren van het Boran ras. Met deze stieren zouden de Maasai bij hun boma vleeskoeien kunnen gaan fokken, waarmee ze vlees voor de verkoop zouden gaan produceren. De mannen en de jongens hoefden dan niet meer met de koeien en geiten op stap.

Na intensief overleg werd er in 2018 gestart met twee Maasai boma's, namelijk Ruvu Bagamoyo en Ruvu Mkanyeni B. Mede vanwege het ingrijpende karakter wordt dit project in fasen uitgevoerd.

Eind oktober 2023 heeft Stipulae samen met onze partner organisatie Mater Dei Africa een projectovereenkomst met Wilde Ganzen ondertekend voor het programma: Improving the lives of pastoralist communities in Ruvu - Same Tanzania. Het gaat om een driejarig programma met als doel een beter en meer duurzaam sociaaleconomisch bestaan van de Maasai te realiseren en het leveren van een bijdrage aan het tegengaan van erosie en klimaatverandering. In oktober 2025 is de overeenkomst voor het tweede jaar getekend. De ontwikkelingen gaan door diverse oorzaken soms trager dan voorzien.

Wat is er tot nu toe bereikt?

In beide boma's is de watervoorziening drastisch verbeterd en zijn zonnepanelen geïnstalleerd en energiebesparende kookovens gebouwd. In 2024 is een omheining van prikkeldraad in Ruvu Makaneyni B gemaakt en hebben drie huishoudens ieder een Boran stier en koe ontvangen. De ervaringen met dit Boran vee zijn tot nu toe heel goed: de Boran koeien produceren 3 liter melk per dag, terwijl de lokale koeien slechts 0,3 liter melk per dag leveren. De betreffende huishoudens hadden zelf een waterbron gegraven (een zgn shallow well) en een plot gereedgemaakt om het vee te huisvesten. Afgelopen jaar heeft de nadruk gelegen op het bewustmaken van de Maasai van het belang om tijdens de regenperiode gras te oogsten en te drogen en ook de restanten van de maïsoogst te bewaren als veevoer voor de droge periode.

vergadering met Maasai oudsten over het project

Nieuwe koeien aangekocht met steun van het Maasai project

Vrouwen bij de restanten van de maïsoogst en de koeien worden bijgevoerd met de restanten van de maïs.

Bovendien is er een extra waterdrinkbak aangelegd en hebben drie Maasai jongeren een training gevolgd in veehouderij en landbouwmethoden. Een watertank met een capaciteit van 50.000 liter water is gebouwd bij Ruvu Mkanyeni B, die de hele boma van water voorziet. De tank krijgt het water middels een diesel pomp uit een bron die getest is op bacteriën en die geschikt is gebleken voor menselijke consumptie. De watertank zal in 2026 verbonden worden met de Mkanyeni dorpskliniek en met de in 2025 gebouwde cattle dip.

De cattle dip in aanbouw.

In juli 2025 is het eerste kalfje geboren uit een Boran stier en een lokale koe; inmiddels zijn er 5 kalfjes geboren.

In het tweede projectjaar zijn er ca 700 jonge bomen geplant, die gratis geleverd worden door de Tanzania National Forest Service. Het zijn vooral schaduwbomen; voor fruitbomen moet betaald worden en die zijn duur.

De grote boomkwekerij van de Tanzania National Forest Service en een aantal ontvangers van de jonge bomen.

Plannen voor 2026

De planning voor 2026 is om bij de helft van de huishoudens een zgn “home garden” gerealiseerd te hebben, met ondersteuning van een vrouwelijke landbouwvoorlichtster. De helft van de huishoudens zal fruitbomen (sinaasappel, papaja, avocado, etc.) en groentezaad ontvangen. De cattle dip moet dan ook gereed zijn voor gebruik; het beheer daarvan is inmiddels geregeld. Een comité van vijf Maasai vertegenwoordigers is gekozen, dat zorg zal dragen voor het management van de watertanks en de cattle dip en de rapportage over het project.

Financiën

Voor de twee lopende projecten is het jaar met een positief saldo afgesloten. Op dit moment is er nog voldoende geld in kas om het derde jaar van het Maasai project te financieren. Het financiële jaarverslag wordt op onze website gepubliceerd.

Bestuur

Zoals in het vorige jaarverslag gemeld is het huidige bestuur bezig om de activiteiten in 2026 af te ~~bouwenronden~~ en af te treden; het Maasai project wordt nog wel afgerond. Er zijn gesprekken gaande met een mogelijk nieuw bestuur. ~~Mogelijk komt er een nieuw bestuur dat een nieuwe koers gaat varen.~~